

Domače NOVICE

LETO V.

Številka 13

Lenart, 8. julija 1965

Urejuje uredniški odbor: Frajjo Muršec, predsednik — člani: Breda Štuhec, Jože Suman, Franc Suman in Franček Stefanec — Odgovorni urednik: FRANCEK STEFANEC — Uredništvo in uprava: Lenart, Ptuj-ska cesta 5 — Izhaja stalno na 8. straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 500 din, inozemstvo 900 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor št. 604-11-608-103 — Ime: Pogodbena skupnost za izdajanje časopisa »Domače novice« Lenart — Tiska CP »Celjski tisk« Cejce

S SEJE ZADRUŽNEGA SVETA AGROKOMBINATA KZ LENART

SPREJELI VAŽEN PREDPIS O DELOVNIH RAZMERJIH

Na seji zadružnega sveta Agrokombinata KZ Lenart, ki je bila 29. junija letos, so imeli na dnevnem redu med drugim razpravo in sprejem začasnega sklepa o delovnih razmerjih omenjene delovne organizacije. Ta sklep so sprejeli na podlagi temeljnega zakona o delovnih razmerjih, ki ga je pred nedavnim sprejela zvezna skupščina. Predpis o delovnih razmerjih lenarškega Agrokombinata objavimo v prihodnji številki Domačih novic.

V razpravi so na seji zadružnega sveta med drugim povedali, da je s sklepom o delovnih raz-

merjih določena za vso delovno organizacijo ena komisija za razpis delovnih mest in izbiro kandidatov, medtem ko so to dejavnost doslej opravljale delovne enote samostojno. Povedali so, da je odločanje o razpisu delovnih mest in izbiri kandidatov za določen čas potrebno centralizirati, ker so se delovne enote glede tega posluževale neenotnih kriterijev. Menili so tudi, naj bi delovne enote predlagale komisiji v odločitev potrebo po razpisu delovnih mest.

Na seji zadružnega sveta so še sklenili, da je potrebno sprejeti

ustrezne ukrepe za povečanje lastnih obratnih sredstev. Predstavnik iz Cerkvenjaka je tudi kritiziral način delitve motornih kosilnic. Dejal je, da niso dobili nobene kosilnice. Predstavnik zadruga je pojasnil, da je prispelo samo deset kosilnic in, da bo mogoče ustreči vsem naročnikom, ko jih bo prispelo še preostalih deset.

Na predlog člana ZS iz Gočove

bo upravni odbor sklepal na prihodnji seji o organizaciji ogleda živinorejske razstave v Murški Soboti. Na seji so med drugim izvolili še komisijo za razpis delovnih mest in izbiro kandidatov z Radkom Valderjem na čelu. Komisijo za ugotavljanje prekrškov in izrekanje ukrepov predsednikom Alojzom Lončaričem in komisijo za štipendije, ki jo bo vodil Franc Suman.

T. S.

VEČ SMO TROŠILI KOT PROIZVEDLI

TRETJA SEJA OBC. KOMITEJA ZKS LENART

NA SEJI OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS LENART, KI JE BILA 17. JUNIJA, JE BIL NAVZOC TOVARIS TONE KROPUSSEK, ČLAN IK CK ZKS IN NAS POSLANEC ORG. POL. ZBORA REPUBLISKE SKUPŠČINE TER MARJAN DAJČMAN, ČLAN CK ZKS. NA SEJI SO ANALIZIRALI DELO ČLANOV ZK V SAMOU PRAVNIH ORGANIH IN OBSIRNO GOVORILI O NOVIH GOSPODARSKIH UKREPIH.

ZA NOVEGA SEKRETARJA KOMITEJA JE BIL IZVOLJEN BOZO TUS. (Nadaljevanje na 4. strani)

S seje ZS Agrokombinata KZ Lenart

Foto: M. Brumen

VABIMO

na prireditve v počastitev 20. obletnice osvoboditve in občinskega praznika v nedeljo 11. julija 1965

Sporod:

10. julija 1965 ob 20. uri akademija v domu kulture Lenart

11. julija 1965 ob 9.30 uri svečana seja skupščine občine, občinskega odbora SZDL in združenja Zveze borcev v domu kulture,

ob 10. uri

SLAVNOSTNO ZBOROVANJE PRED DOMOM KULTURE V LENARTU, NA KATEREM BO GOVORIL ZVEZNI POSLANEC DR. ANTON VRATUŠA

Popoldne – športne prireditve

Skupščina občine in družbeno politične organizacije občine
Lenart

OB OBČINSKEM PRAZNIKU ČESTITAJO: OBČINSKA SKUPŠČINA, OBČINSKI KOMITE ZKS, OBČINSKI ODBOR SZDL, OBC. SINDIKALNI SVET, OBČINSKI KOMITE ZMS IN OSTALE DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE LENARŠKE OBČINE!

DOMA

in po svetu

Predsednik republike Josip Broz Tito je bil na 14 dnevnom obisku v Sovjetski zvezi. Med obiskom so bili vodeni razgovori o aktualnih političnih vprašanjih. Tito pa si je ogledal tudi več krajev in tovarn.

Povsem izven življenjske nevarnosti je jugoslovanski konzul v Münchenu Andrija Klarič. Nedavno je preživel svoj rojstni dan in so ga obiskali bližnji sorodniki in sodelavci. Aretirani ustaški zločinec Stanko Kardun je priznal, da je streljal na Klariča. Nemška policija je aretirala tudi 7 drugih osumilencev, da so sodelovali pri napadu na Klariča.

V Ljubljani je bil plenum CK ZKS, v Beogradu plenum CK ZKJ in so na njih razpravljali o aktualnih vprašanjih nadaljnjega razvoja našega gospodarskega sistema.

V Alžiriji je bil izvršen vojaški udar in je oblast prevzel revolucionarni svet, katerega deklaracija je podpisal Huari Bumediën, dosedanji podpredsednik vlade in minister za narodno obrambo. Predsednik Ahmed Ben Bela je odstavljen in zaprt zaradi »tiranstva in diktatorstva« in drugih napak pri vodenju države in odnosu do kadrov. Deklaracija revolucionarnega sveta zatrjuje, da se alžirska zunanja politika ne bo spremenila in da bodo spoštovali vse sklenjene mednarodne pogodbe. Predvideno je bilo tudi, da se bo azijsko afriška konferenca, ki je mislila biti te dni v Alžiru, oddržala nemoteno. Prišlo pa je do sprememb. V palači, ki so jo pravkar zgradili za omenjeno konferenco, je eksplodirala bomba. Sprejet je bil sklep, da bo konferenca jeseni. Kmalu po državnem udaru je bilo v Alžiru precej demonstracij v korist Ben Bele.

ZDA si na vso moč prizadevajo, da bi krizo v Dominikanski republiki rešile izključno v ameriških dimenzijah. Po več ko petdesetih dnevih boj ni prenehal, še vedno se povsod streljajo.

Južno vietnamska oblast se hoče na vsak način izkupati iz vladnih težav. Novi predsednik nacionalnega sveta je sedaj general Thien, ki je bil prej obrambni minister. Izvoljen je bil tudi 10-članski »vodilni svet«. Taylor (ameriški veleposlanik v Južnem Vietnamu) se je vrnil s posveto vanja v Washingtonu, a ni ukrenil še nič posebnega. Nova ameriška padalska brigada je prišla z otoka Okinave v Južni Vietnam. Američani so v bojih proti Vietkongu prvič uporabili najtežje bombnike (B-52), ki so prileteli s 3.500 km oddaljenega oporišča na otoku Guam. Taki bombniki lahko nosijo po 27 poltonskih »klasičnih« bomb. Poseg teh letal v boje dokazuje, da se ameriška oporišča nahajajo v težkem položaju.

120 let že ni bilo takšnih povodnj, kot so letos ogrožale Jugoslavijo in druge države v tem delu Evrope. Poplave so povzročile ogromno materialno škodo na hišah, poljih in drugod.

Pomanjkljivosti prej odpraviti

V zadnjih letih smo veliko storili za razvoj gostinstva in turizma v občini. Zgrajeni so novi gostinski objekti v Zavrhu, Črnem lesu, Lenartu in Sp. Žerjavcih. Pri tem pa pozabljamo na nekatera zelo važna vprašanja.

Gostišča večkrat ne znajo izkoristiti primernega časa, da bi privabile goste. Gostilna grozd v Lenartu je n. pr. odprta šele ob 6. uri zjutraj. Pred tem časom pa veliko ljudi čaka na avtobuse in bi se marsikdo želel okrepčati. Kazalo bi odpreti lokal vsaj pol ure ali uro prej.

Ne znamo se dovolj pripraviti na turistično sezono. Za primer vzemimo urejanje vrta na dvorišču gostišča Grozd. Z deli so že zdavnaj začeli, vendar še vrt vedno ni nared. Bolujemo na tem, da kopljemo na vseh koncih istočasno. Te dni v Lenartu urejajo dvorišče uprave občinske skupščine, popravljajo klub in streho upravne zgradbe skupščine, že tretjič kopljejo obtočne kanale pri novih garažah

na Radgonski cesti in drugo.

Vsa ta dela so potrebna. Res je tudi, da je letos bilo neprimerno vreme, ki je oviralo gradbeno in drugo dejavnost. Vsekakor bi bilo prav, da bi prej uredili vrt za lenarškim Grozdom, nato pa se lotili urejanja ostalega. V Lenartu se večkrat ustavljajo tujci, ki se želijo okrepčati v omenjenem gostišču, pa kmalu odidejo zaradi neurejenega vrta, kjer bi se tako tujci, kot domačini v tej vročini najraje zadrževali.

V Gradišču so tamkajšnje gostišče, namesto, da bi ga povečali, utesnili v majhnem in neprilicnem prostoru. V načrtu je obnova vseh gostinskih prostorov, ki so bili gradiškemu gostišču do nedavnega na voljo. Načrt pa se zelo počasi realizira in trenutno ni izgledov, da bodo vsi prostori dokončani do časa, v katerem je mogoč največji gostinski promet.

Redki so, ki vedo za turistično postojanko Zavrh. To pa predvsem zaradi pomanjkanja

reklamnih tabel, ki bi jih bilo potrebno namestiti zlasti ob severni magistrali, po kateri se odvija največji promet. Sliši se tudi, da Završka klet neredno obratuje in morajo včasih gostje oditi praznih želodcev. V našem listu smo že večkrat opozorili na pomanjkljive prometne zveze med Lenartom in Zavrhom, zlasti to velja za nedelje. Gotovo bi več Lenarčanov obiskalo ta lep izletniški kraj, če bi ob nedeljah bila izpostavljena avtobusna zveza.

Gornjih primerov nismo navedli samo zato, da bi prizadete opozorili na pomanjkljivosti, temveč predvsem zato, da se čimprej odpravijo, vsaj še prej, preden bo končana turistična sezona in preden bo šlo po vodi več denarja, kot bi to bilo potrebno. Članek naj pripomore tudi k temu, da bi se na prihodnjo turistično sezono prej in bolje pripravili. K temu pa naj bi zlasti svoj delež prispevale gostinske delovne organizacije.

F. S.

— Zakaj pri vas ne delate v več izmenah?

— Ker moramo doma obdelovati zemljo.

— No. Ali sedaj že delaš v več izmenah?

— Se vedno delam v eni izmeni. Od jutra do noči sem namreč zaposlen doma, ker so me v podjetju odpustili.

Razprave o novih gospodarskih ukrepih

OBČANI UREDITE LENART

Na zadnji seji IO občinskega odbora SZDL Lenart so obširno govorili o novih gospodarskih ukrepih. Več o tem bomo poročali v prihodnji številki, po plenumu občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta, ki je bil 5. julija. V teh dneh so bile po vseh krajevnih centrih tudi obširne razprave o teh vprašanjih.

Nadalje so na seji IO obč. odb. SZDL govorili o pripravah na praznovanje občinskega praznika. Poudarili so, da morajo vse delovne organizacije in zasebniki v Lenartu storiti vse, da bo Lenart, v katerem bodo letos glavne prireditve v počastitev obč. praznika, postal lepši. V ta namen je potrebno urediti okolja hiš in razobesiti zastave.

VELIKO SREČANJE PREKOMORCEV

Srečanja borcev prekomorskih brigad, ki je bilo 4. julija (na dan borca) v Ilirski Bistrici na Primorskem, se je udeležilo tudi 26 borcev s svojci iz območja naše občine. Odhod na omenjeno srečanje so omogočile gospodarske in politične organizacije občine, ki so zato dale finančne prispevke.

BOŽO TUŠ NOVI SEKRETAR OBČ. KOM. ZKS

Na tretjem plenumu Obč. kom. ZKS Lenart so za novega sekretarja komiteja izvolili Boža Tuša, namesto Franca Kralja, ki odhaja na novo delovno dolžnost na Ptuj.

Božo Tuš je bil rojen oktobra 1939 v Zikarcih pri Mariboru. Končal je učiteljsko in sedaj poučuje na osn. šoli v Voličini. V članstvo ZKS je bil sprejet še kot dijak. Najprej se je uveljavil v mladinski organizaciji, sedaj pa je sekretar osn. org. ZKS v Voličini.

Pri opravljanju nove dolžnosti mu želimo veliko uspehov.

Pravice in dolžnosti zaposlenih

(3)

II.

OBVEZNA PRAVILA

V skladu z omenjenimi načeli vsebuje nov Temeljni zakon nekatera pravila, ki so obvezna in jih delovne skupnosti s svojimi akti ne morejo spreminjati in ki precizneje in jasneje jamčijo stabilnost družbenega in ekonomskega položaja članov delovne skupnosti.

Nekatera važnejša taka pravila so:

1. V zvezi z nastopom dela: obvezno objavljanje prostih delovnih mest, delo na poskušajo kot oblika objektivnega preverjanja delovnih sposobnosti za tista delovna mesta, kjer je predhodno ugotavljanje delovnih sposobnosti zares potrebno, pravica do sodnega varstva, če je bila delavcu, ki se je za delovno mesto potegoval kršena pravica do zaposlitve, sezonsko ali časovno terminirana dela se opravljajo samo na delovnih mestih, ki so v splošnih aktih delovne organizacije kot taka predvidena.

2. Razporejanje na delovna mesta: vsakdo ima pravico do delovnega mesta, ki odgovarja

njegovim delovnim sposobnostim, na drugo delovno mesto je lahko razporejen le s svojim pristankom ali v primeru višje sile, pravico do sodnega varstva, če je bila delavcu kršena pravica do dela, ki ga je sposoben opravljati, obvezna releksija vodilnih delovnih mest vsako četrto leto.

3. Delovni čas: možnost, da dela delavec na določenih delovnih mestih manj kot poln delovni čas in da je lahko član več delovnih organizacij, ne da bi mu bile omejene pravice do opravljanja in do delitve ter pravica do dohodka na temelju rezultatov dela več kot poln delovni čas (nadurno delo) je delavec dolžan delati v primeru objektivne potrebe, to je v primerih, ki jih mora delovna skupnost s svojimi akti v naprej predvideti, ne daje pa tako delo pravice do avtomatičnega poviška osebnega dohodka (50 odstotkov), temveč je eno od meril pri delitvi. Isto velja za nočno delo.

IZŠEL JE NOVI ZAKON O DELOVNIH RAZMERNJH

4. Odmori in dopusti: letni dopust je 14 do 30 dni, lestvice do-

pusta si predpiše delovna organizacija sama, upoštevajoč tudi druge kriterije in ne samo delovni staž, izostankov z dela ni mogoče šteti v letni dopust, letni dopust se prekine, če delavec v teku dopusta zbolí.

5. Odgovornost delavca: pravice in dolžnosti v zvezi z delom si delovna skupnost sama predpiše, prav tako tudi odgovornost za kršitve delovnih dolžnosti, kazni so samo: opomin, javni in zadnji opomin ter odpust, odpust lahko izreče samo delovna skupnost s tajnim glasovanjem, o ostalih kaznih odločajo kolektivni organi. (Pritožbeni organi po novem zakonu niso več občinska disciplinska sodišča, temveč je odločan na prvi in drugi stopnji stvar delovne organizacije, le v primeru odpusta lahko delavec s tožbo uveljavlja morebitno kršitev svojih pravic.

6. Prenehanje dela: po sklepu delovne skupnosti preneha delavcu delo samo v treh primerih: zaradi ukinitve delovnega mesta, zmanjšanja obsega dela ali objektivno ugotovitvijo delovne nesposobnosti, toda tudi v teh primerih samo takrat, če delavca ni mogoče razporediti na drugo de-

lovno mesto. Delavec ostane član delovne skupnosti, če gre na odsluženje vojaškega roka ali če je izvoljen ali imenovan na tako delovno mesto, ki zahteva prekinitve dela, pravice in dolžnosti iz dela v teh primerih mirujejo, ima pa delavec pravico, da se po izteku mandata vrne na prejšnje delovno mesto, isto pravico ima ko odsluži vojaški rok (odpravnine kot zakonite pravice novi zakon več ne pozna).

UVELJAVLJANJE PRAVIC IZ DELA

7. Uveljavljanje pravic iz dela: delavec mora svoje pravice uveljaviti v delovni organizaciji, kjer dela, izven delovne organizacije pa pri občinskih upravnih organih, ki imajo samo pravico posredovanja in pravico, da zadrži izvršitev pravomočne odločbe do morebitne sodne odločitve. Poleg tega lahko delavec uveljavlja svoje pravice določene v zakonu ali statutu pri sodiščih, ki odločajo meritorno o pravicah. Sodišča lahko v primeru nezakonitega prenehanja delovnega razmerja odločijo, da je delovna organizacija dolžna sprejeti delavca nazaj na delo. (Se nadaljuje)

V razpravi zazidalni načrt za Lenart in Gradišče

ZASEDANJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Dali so soglasje k finančnemu načrtu sklada za šolstvo — Najeli bodo več kreditov — Potrdili so statute štirih krajevnih skupnosti

26. junija je bila v Lenartu peta skupna seja obeh zborov občinske skupščine, na kateri so odborniki dali soglasje k finančnemu načrtu sklada za šolstvo občine Lenart za letos. Sklad bo imel 239 milijonov din dohodkov, od tega je predvidenih preko 4 milijone nerazporejenih sredstev.

Nadalje je skupščina sklenila najeti več kreditov in to: za potrebe sklada za šolstvo, za nadaljnjo izgradnjo učiteljskih stanovanj v Lokavcu, za gradnjo bencinske črpalke v Lenartu, za

dokončno izgradnjo učiteljskih stanovanj v Benediktu in 45 milijonov din kredita za stalna obratna sredstva za potrebe Agrokombinata KZ Lenart. Omenjena sredstva so tej delovni organizaciji potrebna za nadaljnje pitanje preko 1.800 glav govedi v novih hlevih.

Na zasedanju občinske skupščine so potrdili statute krajevnih skupnosti Lenart, Gradišče, Zg. Ščavnica in Lokavec s pripombo, da je potrebno nekatera določila popraviti.

Odborniki so nadalje sklenili, da se da v javno razpravo zazidalni načrt, dela naselja na Cmureški cesti v Lenartu in naselja v bližini kulturnega doma v Gradišču. V teh naseljih bodo hiše gradili zasebniki po določenih načrtih, s tem da bo morala imeti vsaka hiša predviden tudi prostor za garažo. V obeh krajih pa bo potrebno rešiti tudi vprašanje vodovoda, kanalizacije in ostalih komunalnih potreb.

Glavne prireditve v počastitev občinskega praznika lenarške ob-

čine bodo 11. julija. Odborniki so sklenili da bo imela OS tega dne slavnostno sejo, nato pa bo v Lenartu veliko zborovanje. Občinska skupščina bo tudi organizirala srečanje borcev NOB, ki bo 11. julija ob 14. uri na Zavrhu.

Na seji so tudi poudarili, da bo občina v bodoče dajala garancije za najetje kreditov samo v izrednih primerih. V prihodnje bodo banke same ugotavljale, kdo je kreditno sposoben in mu bodo odobrile kredit.

NAŠ REŠILNI AVTOMOBIL

Več skrbi posvetiti oddihu

PLENUM OBČINSKEGA
SINDIKALNEGA SVETA
LENART
MALO NAŠIH OBČANOV
KORISTI DOPUST

Na nedavnem plenumu občinskega sindikalnega sveta Lenart so razpravljali o možnostih oddiha in rekreacije občanov.

Po daljši razpravi so sklenili, da bo občinski sindikalni svet dal priporočilo delovnim organizacijam, naj te stopijo v povezavo z Zavodom za duševno in živčno bolne iz Hrastovca in se dogovorijo o sodelovanju v nadaljnji izgradnji počitniškega naselja v Premanturi pri Puli, ki ga je zgradil omenjeni zavod.

Delovne organizacije bodo mo-

rale v bodoče dajati svojim delavcem več regresov za dopuste. Do sedaj so regrese za dopust dajale samo tri delovne organizacije v občini.

Podjetja morajo vedno več skrbi posvetiti vprašanju, kako občani koristijo dopust. Najbolje bi bilo, da se dovoli enkratno koriščenje dopusta ali največ dvakratno. Dogaja se, da nekateri koristijo dopust po dnevih. Od tega pa nimajo nobene koristi, ker v tem času po navadi delajo doma na polju.

Ko bodo v delovnih organizacijah razpravljali o delitvi sredstev, naj določijo tudi del za rekreacijo, so poudarili na zadnjem plenumu občinskega sindikalnega sveta.

V prejšnji številki smo pisali, da je Zdravstveni dom Lenart nabavil za svojo rešilno postajo nov avtomobil znamke Opel Rekord. Iz našega posnetka je razvidno, da je avtomobil lep in ekonomičen.

Foto: M. Brumen

VEČ SMO TROŠILI KOT PROIZVEDLI

(Nadaljevanje s 1 strani)

Po bogatem poročilu in obširni razpravi, v kateri je sodeloval tudi tov. Tone Kropušek, so člani obč. komiteja ZKS na svoji tretji seji 17. junija sprejeli naslednje sklepe, ki jih je predlagal politični sekretar Ernest Smid:

»V delovnih organizacijah, kjer so dani pogoji za delo v več izmenah, je to potrebno takoj realizirati, osnovna naloga komunistov pa mora biti, da se borijo za plačevanje vseh zaposlenih po vložnem delu. Naše delovne organizacije imajo narejene tehnološke postopke, nimajo pa izračunov ali so rentabilni in je te potrebno čimprej napraviti. Najno je potrebno spremeniti statute in pravilnike, ki bodo vodilo za nadaljnje delo. Od organizatorjev proizvodnje je potrebno zahtevati večjo odgovornost za svoje delo. Pred delavske svete moramo postaviti nalogo, da so odgovorni za obveščanje članov svojih kolektivov.

Naše delovne organizacije se morajo takoj pričeti prilagajati novim gospodarskim ukrepom. Postati morajo tržni proizvajalci in nositi tu vse dobre in slabe pojave.

O vprašanih morajo razpravljati osnovne organizacije in jih spraviti v življenje. Komunisti morajo skrbeti, da se pristopi k izobraževanju zaposlenih. Tudi v negospodarskih organizacijah je potrebno posvetiti vso skrb novim ukrepom in se jim prilagoditi. O vprašanih novih gospodarskih ukrepov pa bo govora še na eni od prihodnjih sej.

Članica obč. kom. Marta Kobler je na seji podala analizo dela članov ZK v samoupravnih organih in je med drugim poudarila: »Komunisti so v nekaterih delovnih organizacijah aktivno vključeni v organe samoupravljanja. Dobro so povezani tudi z ostalimi organizacijami in to predvsem s sindikalno. Na ta način posvečajo precejšnjo pozornost razvoju samoupravnih organov. Tako so v Obrtno-gradbe-

nem podjetju izdelali za predkongresno konferenco temeljito analizo o delu samoupravnih organov ter o vključevanju vseh zaposlenih v samoupravljanje. V tej delovni organizaciji je čedalje manj zaslediti, da bi se na sejah samoupravnih organov razpravljalo izključno o osebnih dohodkih, temveč se zaposleni zanimajo za boljšo mehanizacijo in višjo produktivnost dela ter dajejo sami iniciativo oz. predloge za izboljšanje gospodarjenja in tako največkrat prav iz tega aspekta razpravljajo o osebnih dohodkih. Vendar pa se pri njih opaža pomankljivost, da so sklepi samoupravnih organov pomanjkljivo objavljeni in premalo tolmačeni.

Seje samoupravnih organov so po navadi hitro sklicane in zato slabo pripravljene. Izjema je morda KZ Zg. Ščavnica-Velka, ki pripravlja za zasedanje zadruženega sveta obširno gradivo, ki ga dobijo vsi člani pred zasedanjem tako, da se lahko tudi na razpravo pripravijo. Podatki pa, ki so pripravljani, niso vedno vsestransko obdelani. Kljub temu pa je s pripravljanim iakega gradiva napravljen pozitiven korak pri razvoju samoupravnih organov.

Nedoumljivo je to, da osnovna organizacija kot vodilna sila ne vidi ostalih razmer v delovni organizaciji, kot npr. nedoseganje plana, pa kljub temu zviševanje osebnih dohodkov vodilnemu osebju. Zato se bo morala osnovna organizacija večkrat sestajati, spremljati gospodarjenje v podjetju ter vplivati na razvoj samoupravnih organov.

Pri nas so še kolektivi, kjer se člani ZK zavzemajo za izvajanje sklepov, katere so običajno postavili vodilni uslužbenci in ni redkost, da prideš v delovno organizacijo, da bi se pogovoril o splošnem problemu, pa se ne moreš, ker ti povedo, da ni direktorja in da samo on ve za te stvari.

Vse do danes še nimamo primerov v kolektivih, da bi ti na

podlagi temeljitih analiz prišli do tega, kje imajo skrite rezerve v proizvodnih stroških, kje boljšo organizacijo dela, kje bi lahko z realnejšimi normami več prihranili na delovni sili, z uvajanjem večizmenskega dela zmanjšali režijo in pocenili proizvodnjo, oz. povečali akumulacijo in osebne dohodke. To bi lahko dosegli povsod, zlasti pa tam, kjer bo prišla do izraza sposobnost in iniciativa vsakega delavca, kjer bodo lahko strokovni delavci in organizatorji dela razvili svoje umske sposobnosti, kjer bodo imeli izdelan sistem nagradjevanja vseh, od neposrednega proizvajalca do organizatorjev dela.

Vedno bolj postaja aktualna uvedba večizmenskega dela in bi morale tudi naše gospodarske organizacije pričeti to resnično uveljavljati. Ta način dela je izrazit za intenzivno gospodarjenje, uvaja se naj tam, kjer izračun pokaže njegovo ekonomsko upravičenost. Prav v tem bo marsikatera gospodarska organizacija v novih ekonomskih pogojih našla izhod prav v tem načinu proizvodnje, saj bo lahko zmanjšala produkcijske stroške, prebrdila težave zaradi pomanjkanja sredstev za nove investicije, s hitro amortizacijo pa dosegla modernizacijo procesov. Večizmensko delo je važno tudi zaradi tega, ker omogoča prehod na 42-urni delavnik.

Vse preveč smo vezani še na staro prakso, ko je vse stvari okrog organizacije dela in gospodarjenja prevzela uprava ali boljše rečeno par ljudi. Iz zapisnikov sej samoupravnih organov namreč ni razvidna nobena razprava o kakršnem koli vprašanju, temveč je naznačeno le kolektivno mnenje o nekem problemu in v zvezi s tem sprejeti sklepi. Mnogokrat so dnevni redi in vsebina sej pripravljene tako, da jih člani le težko razumejo. Posebno pereč je ta problem ob obravnavah zaključnih računov. Nivo splošne izobrazbe je namreč pri večini delavcev še vedno tako nizek, da ne razumejo vsebine odločitev. S tem pa ne trdimo, da je treba najprej dvigniti izobrazbo delavcev, šele potem bodo lahko samoupravljalci. Na sedanji stopnji razvoja bo verjetno treba ubrati drugo pot. Ob-

razložitev vsebine posameznih predlogov bo treba podajati na takem nivoju, da bodo razumljive tudi tistim, ki imajo nizko formalno izobrazbo; obenem pa je treba odločno postaviti zahtevo po nadaljnjem izobraževanju delavcev.

V ekonomski enoti se lahko najlaže razvije in uveljavi vsestranska samoupravna iniciativa proizvajalcev. S samoupravno aktivnostjo v proizvodni enoti ne ostaja delavec samo proizvajalec, ampak se njegova skrb usmeri tudi na probleme organizacije proizvodnje, na gospodarjenje itd. Skozi aktivnost v delovni enoti se delavec lažje in hitreje zave, kak je njegov delež v uspehu delovne enote.

Tone Kropušek je nato v razpravi obširno govoril o novih ekonomskih ukrepih in je med ostalim pripomnil:

»Smo v obdobju, ko bomo morali resno razpravljati o naših gospodarskih rezultatih in pogojih gospodarjenja. V ospredju so danes novi ekonomski ukrepi. Ti bodo povzročali politične in idejne probleme. Zadnji plenum CK ZKS, plenum CK ZKJ in zvezna skupščina so v zadnjem času veliko govorili o omenjenih vprašanih in so za nje iskali primerne rešitve.

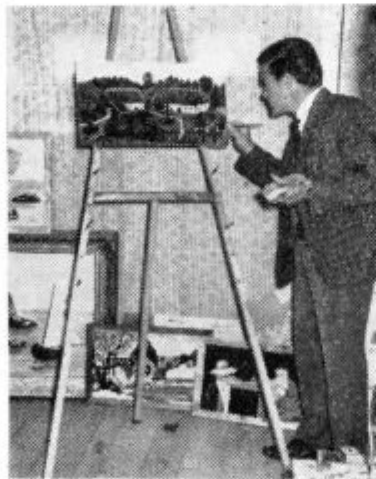
Nove ekonomske spremembe bodo postavile delovne organizacije v položaj, da se bodo morale vedno bolj boriti za večjo produktivnost in za boljšo organizacijo dela. Največji problemi bodo nastali v predelovalni industriji in manj v bazični. Slabi gospodarji bodo ostali v slabem položaju, dobri v dobrem. Slabih v bodoče ne bo možno podpirati administrativno. Pri nas bo nastal položaj, da bodo nekateri kolektivi v zelo težkem položaju. Nekateri bodo morali preusmeriti proizvodnjo in se boriti za višjo produktivnost, kvaliteto in cennost svojih izdelkov.

V bodoče bomo morali hitreje razvijati terciarne dejavnosti (servise, turizem ipd.). Delovne organizacije bodo morale skupno z občinsko skupščino organizirati te dejavnosti. Dotok delovne sile iz vasi v industrijo pa bo potrebno zmanjšati.

(Nadaljevanje na 8. strani)

SRECANJE

KONRAD KLANJC, slikar - amater

V Selcih št. 32 živi 21-letni Konrad Kranjc, slikar amater. Končal je industrijsko šolo v Mariboru, ker pa ga bolj veseli risanje, je ostal doma in se posvetil temu delu. Največ se ukvarja s slikanjem na platno in z grafiko. Najprej je začel s kopiranjem, v zadnjem času pa vedno bolj slika motive iz kmečkega življenja, kar pa vrednost njegovega umetniškega ustvarjanja vedno bolj povečuje. Konrad bo eden od naših slikarjev amaterjev, ki bo svoje slike razstavljal v lenarškem klubu, ko bo ta dokončno obnovljen.

Na fotografiji: Konrad v svojem ateljeju

Foto: M. Brumen

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem sosedom, ki so ob nepričakovani smrti FRANCA POTRČA

iz Dolgih nji pristopili v pomoč, vsem, ki so na zadnji poti spremljali rajnega. Hvala tudi obema duhovnikoma, posebno č. Dragu Žižku za poslovilne besede. Pevskemu zboru za vse žalostinke, posebno ob domu, ko so zapeli »Vigred se povrne«.

Vsem se iz srca zahvaljuje družina Novakova.

Voličina, Poljčane, Trnovska vas, Cleveland.

Oglas

Iščemo hišno pomočnico, ki ima rada otroke in veselje za gospodinjstvo. Nastop službe s 15. julijem. Guzej Marija, učiteljica, Benedikt v Slov. goricah.

ČESTITKE

Dragemu ČEH PETRU, ki služi vojaški rok v Bihaču, za njegov 21. življenjski praznik vse lepo z željo, da se kmalu srečno vrne. Vse najboljše tudi Marici Hoja za osmi imendan — vsi domači.

FILMSKI spored

LENART

11. julija, »NEVARNA POT«, jug. CS

18. julija, »NEZNANKA«, egipt. film

25. julija, »AFERA NINAB«, franc. film

GRADISCE

18. julija, »LITO VALOVITO«, jug. film

22. julija, »SAMORASTNIKI«, slov. film

25. julija, »LUPINA LADJE«,

Upravo kina Voličina prosimo, da nam dostavi nadaljnji spored.

Poročili so se:

V poročni dvorani v Lenartu na Ptujski cesti 5 so se poročili 26. junija:

Alojzija Ganzer iz Lenarta in ložef Polič iz Sp. Velke ter Amalija Šnajder iz Lenarta in Franc Keuc iz Radehove.

Iskreno čestitamo!

Zanimive domače vesti

Na zadnji krvodajalski akciji v Cerkvjenjaku, ki je bila nedavno, je dalo kri 85 vaščanov. Prijavljenih pa je bilo preko 100. Stevilo krvodajalcev se od predzadnje krvodajalke akcije ni bistveno spremenilo.

Nedavno so iz Lenarta odpeljali vse sode, razen dveh, ki so bili pripravljene za izgradnjo tovarne sadnih sokov. Sode so prodali in bodo sredstva uporabili za druge gospodarske potrebe v občini.

Za nadaljnje popravilo kulturnega doma v Gradišču imajo pripravljen ves gradbeni material, razen betonskega železa. Predvidevajo, da bodo dom, ki ga je lani uničil požar, dokončno preuredili do avgusta letos. Za obnovo doma je precej sredstev prispevalo nekdanje Trg. podjetje Izbira iz Cerkvjenjaka, Gozdno gospodarstvo Maribor, Agrokombinat KZ Lenart, Občinski svet zveze kulturno prosvetnih organizacij in drugi.

Sindikalna podružnica Trgovskega podjetja Potrošnik-Izbira Lenart je naštudirala francosko komedijo. Komedijo je režirala Mery Jurman. Denar, ki ga bodo zaslužili z igro, bodo porabili za sindikalni izlet.

V Sp. Senarski so se vaščani z vso skrbjo lotili popravila cest in so tako opravili nujno potrebna zemeljska dela. Krajevna skupnost Gradišče je v zvezi s popravilom cest sklicala zbere občanov tudi v Gočovi, Porčiču in Gradišču.

Pred koncem šolskega leta so v Cerkvjenjaku učenci tamkajšnje osnovne šole igrali Kekca.

Ob koncu šolskega leta so pripravili učenci osmega razreda osnovne šole Gradišče poslovilni večer s kulturnim programom in zakusko. Vsakemu učitelju so dali šopek nageljnov.

29. julija je prišla v Lenart prva izmena pripadnikov predvojaške vzgoje. Tukaj bodo ostali 14 dni, nato pa pride na vrsto druga izmena. Poleg znanja iz vojaškega življenja se mladinci spoznavajo z razvojem naše družbene skupnosti.

ROKOBORCI so se vrnili

Od 20. junija do 1. julija so naši rokoborci skupno z avstrijskimi bili na treningu v Premanturi pri Puli. Razpoloženje med njimi je bilo živahno. Vsak dan so trenirali tri ure, imeli pa so tudi srečanje s Porečom na terasi hotela Reviere v Poreču, kjer so premagali tamkajšnjo rokoborsko ekipo z 12:5.

J. S.

Pomisli - ugani

Pravilen odgovor za uganko objavljeno v 11. številki Domačih novic je: *Naš posnetek je bil napravljen v gostišču Završka klet v Zavrhu*. Knjižno nagrado bo tokrat dobil vojak **JOZE MATJASIC** iz V. P. 5060/20, Zrenjanin.

Čenjenim bralcem sporočamo, da bomo rubriko Pomisli - ugani ukinili, ker v njej sodeluje premalo bralcev. Prepričani smo, da bodo ljubitelji te rubrike našli v ostalih sestavkih in fotografijah nadomestilo za ukinjeno uganko. Hvala za dosedanje sodelovanje!

»GLAS MLADIH«

Je naslov ciklostiranega časopisa, ki so ga ob koncu šolskega leta izdali na osnovni šoli Gradišče. Časopis nameravajo v bodoče izdajati dvakrat letno. Prva številka je izšla v 200 izvodih. Naročniki so učenci, ki so plačali za številko 100 din. Idejni vodja za izdajo časopisa je bila tamkajšnja učiteljica Irena Golob, tehnični vodja pa učitelj tehničnega in likovnega pouka Ivo Štrakl. Časopis je uredil 7 članski uredniški odbor.

Mladi časnikarji želijo, da bi njihovo iniciativo v bodoče podprli tudi starši in bi postali naročniki na njihov list.

Zanimiv podatek

1784. leta je bila v Benediktu ustanovljena osnovna šola. Šolsko kroniko vodijo od 1891-92. leta. Za nazaj pa imajo popisane ugotovitve. Od 1894-95 dalje je kronika napisana v slovenskem jeziku.

KOZERIJA

Ko bi obljube tega sveta...

Kdo bi preštel vse obljube, ki so bile doslej dane na sestankih, sejah, shodih, zborovanjih in na drugih oblikah sestajanja občanov. Ta funkcionar velikododno obljubi to, drugi ono. Včasih pa se pri obljubah zatakne. Vedno se namreč ne uresničujejo, ali pa le deloma. Avtorji raznih mogočih, nemogočih, resnih in zabavnih obljub so po navadi funkcionarji — občinski, krajevni in ostali. Z obljubami pridejo običajno na dan takrat, ko so v resni zagati in obstaja bojazen, da se jim bo množica resno povzpela na glavo s svojimi mogočimi in nemogočimi zahtevami. V takem stanju so pripravljene obljubiti karkoli, samo, da se izmažejo.

Seveda je treba razlikovati obljubo od obljube. Na eni strani imamo funkcionarje, ki obljublajo, da bodo storili to in ono, zato, ker imajo zagotovila, da bo to mogoče, drugi pa obljublajo, ker so že od nekdanj tako navajeni in ker se nekateri celo malce bojijo za izgubo težko pridobljene avtoritete, ki bi bila očitno porušena, če ne bi na primer tak funkcionar dal častne besede, da bo uredil neko zadevo. Občani namreč po pravici mislijo, da lahko vodilni funkcionarji uredijo vse, kar od njih zahtevajo. To prepričanje izvira namreč iz določene prakse s katero so se zlasti v preteklosti odlikovali nekateri posamezniki.

Ponavadi je tako. Na sestanku ljudje zahtevajo, naj občina primakne nekaj denarja za izgradnjo brvi čez vaški potok. Navzoči predstavnik nekaj časa posluša, potem začne prepričevati občane, naj sami zberejo denar, ker ga občina nima, potem pa ko plima narašča, ko se napetost povečuje in ko že gre za resno ogroženost osebne varnosti navzočega funkcionarja, se le ta omehta in za sveto obljubi, da bo do tega dne zagotovo poskrbel za denar. Kasneje pa se rado zatakne. Pristojni, ki odločajo o denarju, ga nočejo odobriti. Nič zato! Prihodnjič bo pač treba na sestanek, kjer je bila obljuba dana, poslati nekoga, ki se tam še ni pregrešil z neizvedljivo obljubo. In potem gre tako naprej. Ljudje pritiskajo, nekateri vodilni pa obljublajo. Ko bi vse obljube tega sveta rodile sode, bi že zdavnaj uživali v komunizmu. »Avtoriteta naj se predvsem gradi na delu, manj na obljubah«, mi je oni dan dejal starejši občan, ki mi je povedal nekaj lepih primerov neizpolnjenih obljub, ki jih pa zaradi pomanjkanja prostora ne navajam.

Anzek

*Ni mnogo vreden tisti,
ki prazno besediči,
a spoštovan je človek,
ki brez besed, pošteno delo
uresniči.*

Elizabeta Spes (Glas mladih)

OKOLICO SPOMENIKA UREJAJO

Osmi razred osnovne šole v Voličini je malo pred zaključkom šolskega leta, pod vodstvom upravitelja Franja Škerbinca, uredil okolje spomenika padlim borcem NOB v Voličini.

Foto: M. Brumen

Dr. Ivo Rapoc:

POSPEŠEVALNI UKREPI V PRAŠIČEREJI

USPEHI ODVISNI OD PASME

(2)
Mesnata pasma prašičev se posebno odlikuje z večjo proizvodnjo mesa in mnogo manj masti. Med temi pasmami najbolj poznamo švedske, holandske in danske mesnate pasme prašičev, katerih posamezni plemenjaki so bili uvoženi tudi na naše območje in plemenili z večjim ali manjšim uspehom.

Uspeh vzreje mesnatih prašičev je v največji meri odvisen od načina prehrane in od higienskih prilik. Dejstvo je, da so to visoko selekcionirane pasme, to pomeni, da so te pasme nastale z načrtnim in intenzivnim križanjem plemenskega materiala z močno poudarjenimi svojstvi za proizvodnjo mesa. Razumljivo je, da zahtevajo na ta način vzrejene pasme, zahtevnejše higienske razmere, kot pa so se lahko v največji meri pri nas nudile. Poudarjam v največji meri, saj

si ne moremo zakrivati oči pred dejstvom, da naši svinjaki, razen zelo redkih izjem, ne odgovarjajo higijenskim razmeram, katere zahtevajo omenjene plemenite pasme prašičev.

Drugo, kar je izredno važno v vzreji mesnatih pasem prašičev je hrana; proizvodnja mesa pri prašičih zahteva mnogo več beljakovin kot pa škroba, to pomeni, da je treba krmiti več ječmene in mleka, neobranega ali obranega in detelje. Naša osnovna prašičja krma pa je še vedno krompir, pesa, in koruza. Prav zaradi teh dveh osnovnih pogojev, ki niso bili izpolnjeni, ni bilo mogoče doseči v naših razmerah boljših uspehov z mesnatimi pasmami. Seveda so bile izrečene s strani rejcev mnoge kritične pripombe, češ, da te pasme niso dobre. Jasno je, da v slabih higienskih razmerah in ob neustrez-

ni hrani ni bilo mogoče doseči boljših uspehov.

Strokovna služba v kooperacijski proizvodnji Agrokombinata KZ Lenart je prav zaradi takšnega nezadovoljivega stanja v naši prašičereji začela podvzemati v letu 1963 energične ukrepe za izboljšanje tega stanja. Prizadevanja so bila usmerjena v odbiro plemenjakov take pasme, katera bo za naše potrebe in razmere najbolj odgovarjala; to pomeni, da se mora zadovoljiti s skromnejšimi higijenski razmerami, predvsem pa, da mora dobro izkoriščati krmo, ki se v največji meri proizvaja na našem območju, to je krompir, repa, koruza, detelja in odpadki iz gospodinjstva.

Poleg tega naj bi ta pasma posedovala tudi tako imenovana mešana svojstva za to proizvodnjo mesa in masti in zadovoljevala v tem pogledu zahteve, ozi-

roma način prehrane ljudi naše-ga in širšega območja.

V tem pogledu je vsestransko najbolj odgovarjala pasma veliki jorkšir iz znanega vzrejnega središča Virje pri Koprivnici na Hrvaškem. Ta pasma vzdržuje v sebi vse prej navedene odlike, to je skromnost v pogledu nastambe, dobro izkoriščanje krme, katera se tukaj prideluje, hitra rast in dobra proizvodnja mesa ter masti. V letu 1963 je bilo nabavljenih 20 merjascev plemenjakov, ki so bili razdeljeni rejcem po celotnem našem območju. Plemenjaki so pokazali veliko živahnost in plodnost. Legla so bila v povprečju od 10 prašičkov pa celo do 18; pujski so se rodili brez prirojnih napak in so odraščali skoraj brez umrljivosti. Tudi pri poznejši vzreji so pokazali več kot zadovoljivo ješčnost in prirast, tako da so bili rejci z njimi zelo zadovoljni. (Se nadaljuje)

17 LET ČAKAJO NA STANOVANJA IN TRGOVINO

JAVNA TRIBUNA V BENEDIKTU

20. junija je bila v Benediktu javna tribuna, ki jo je sklicala tamkajšnja krajevna organizacija SZDL z namenom, da se dogovorijo o nadaljnji izgradnji njihovega združnega doma.

Služajno smo izvedeli za benediško tribuno in se napotili tja. Pred pričetkom sestanka smo si ogledali združni dom. V pritličju je skoraj dograjen prostor za pošto. Dve okni bodoče pošte imata zlomljene velike šipe, šipa pa je zlomljena tudi pri vходу na stopnišče. Skozi okna smo vi deli dvignjen parket, ki ga bo potrebno ponovno vložiti. V drugem nadstropju so skoraj dograjena učiteljska stanovanja. Streha na nekaterih mestih pušča. V pritličju in prvem nadstropju pa zijajo velike odprtine proti severni magistrali. Združni dom v Benediktu je že sedemnajst let

v podobnem stanju. Pred toliko leti so ga s prostovoljnim delom spravili pod streho. Ponovno pa so ga začeli obnavljati 1965. leta in so ga takrat dvignili za eno nadstropje. Nedavno so z obnovitvenimi deli prenehali. Zmanjkalo je denarja. To pa je razburilo tiste, ki potrebujejo stanovanja, pošto in trgovino ter so zato sklicali tribuno.

Tribune so se udeležili predsednik skupščine občine Edo Zorko in predsednik obč. odb. SZDL Franjo Muršec ter direktor Obrtno gradbenega podjetja Lenartov. Franc Erjavec. Sestanek je vodil predsednik krajevne organizacije SZDL Benediktov. Friderik Voden, ki je med drugim opisal razvoj gradnje združnega doma in poudaril, da v Benediktu nujno potrebujejo učiteljska stanovanja in novo trgovino,

ki je predvidena v združnem domu. Predlagal je, da bi izgradnjo trgovine prevzelo podjetje izven občine, če tega ni zmožno domače.

Edo Zorko je povedal, da bodo morali občani pričeti sami graditi stanovanja, nadalje pa je poudaril, da bodo Benedičani letos prispevali v občinski proračun 17 milijonov din v obliki davkov in drugih dajatev, občina pa bo dala Benediktu 21 milijonov din, od tega samo za šolstvo 15 milijonov. Veliko je tudi govoril o novih gospodarskih ukrepih, ki zavirajo investicijsko izgradnjo. Na koncu je poudaril, da bodo poskušali dobiti sredstva, ki bi zadostovala vsaj za ureditev stanovanj.

Okoli 40 vaščanov je živo razpravljalo, nekateri med seboj, drugi pa so prosili za besedo. Iz razprave je bilo slišati, da se Benedičani živo zanimajo za razvoj svojega kraja, pripominjali so, zakaj se v občini pričena graditi več objektov istočasno in, da potem ti stojijo dolgo nedograjeni. Eni so grajali dokaj obsesno izgradnjo v Lenartu itd.

Govoril je tudi direktor gradbenega podjetja Lenartov. Erjavec, ki je obljubil, da bodo stanovanja letos dokončana, če bo pravočasno zagotovljenih 8 milijonov din. Franjo Muršec, predsednik obč. odb. SZDL in načelnik oddelka za gospodarstvo OS je dejal, da je letos predvideno za stanovanjsko izgradnjo v občini 100 milijonov din. Sredstev pa ni mogoče koristiti, ker se prepočasi zbirajo in jih bo verjetno več v drugi polovici leta. Poudaril je tudi, da bi bilo imelo marsikatero podjetje zanimanje za izgradnjo trgovskega lokala v Benediktu, s tem pa bi bil občinski proračun precej prikrajšan, ker ne bi bil deležen prometnega davka.

Občanom so obljubili, da bodo skušali problem rešiti, pri tem pa morajo občani upoštevati nove gospodarske ukrepe. Navzoči so tudi zaprosili, da naj bi Trg. podjetje Potrošnik-Izbira Lenart v Benediktu vsaj zasilno preuredilo trgovino, ki je sedaj v zelo slabem stanju.

Poudarili so tudi, da so Benedičani zbrali veliko sredstev za nov gasilski avtomobil preko prostovoljnih prispevkov in z igranjem Miklove Zale. To pa je dokaz, da si vaščani želijo pomagati pri razvoju svojega kraja.

Pomlad

*Pomlad je vesela prišla,
veliko nam cvetja je dala
in Vesna veselo nam poje:
»pomlad, pomlad!«
Trobenčica spet trobenta
in zvonček zvoni nam napev,
mačica se pozibava
in sama zase mrmra.*

Slava Skrbant

Vabimo vas na Zavrh

Zavrh postaja vedno bolj priljubljena izletniška točka. V gosteh smo imeli novo ustanovljeno društvo Spačkarjev. Ob sobotah in nedeljah pa je Zavrh vedno številno obiskan. Vabimo vas na Zavrh, kjer boste občudovali lepote Slovenskih gor. Tukaj so zidanice in stare viničarske hišice, ki so se ohranile v prvotni obliki. V Završki kleti pa boste postreženi z domačimi gibanicami, mesom iz tunjske ter dobrimi vini.

Predstavljamo vam združni dom v Benediktu. Tak je bil lani v tem letnem času. Sedaj je spremenjen v toliko, da so v drugem nadstropju skoraj dograjena stanovanja in spodaj desno pošta

Foto: Brumen

»ČRNI LES« ODPRT NON-STOP

V GOSTISCE ČRNI LES PRIHAJA VEDNO VEČ MARIBORČANOV IN AVSTRIJCEV — OB CASU LEPEGA VREMENA IGRAJO PRIZNANI ANSAMBLI.

Ce upoštevamo letošnje neugodno vreme so v gostišču Črni les lahko kar zadovoljni s prometom. Seveda pa bodo morali še v bodoče izkoristiti vsako lepo vreme za razne prireditve na prostem. Dosedanje izkušnje so prikazale, da se v gostišču ustavlja vedno več Mariborčanov in Avstrijcev.

Izvedeli smo, da ima gostišče Črni les v programu, da bo letos organiziralo še dve večji prireditvi in to tekmo koscev in motorne dirke. Ob vsakem lepem

vremenu pa bo kot do sedaj igral v gostišču priznani ansambel, kot so npr. Vitki iz Maribora in drugi.

Gostišče Črni les je stalno založeno z različnimi slovenjegoriškimi specialitetami. Toči pa tudi domače vino.

Zaenkrat imajo zgrajeno eno weekend hišico, v kateri je možno prenočiti. Objekt je zgrajen iz brun, zaenkrat je opremljen sodobno, slišali pa smo, da bodo v hišico postavili značilno slovenjegoriško pohištvo.

Od 15. junija dalje bo Črni les odprt ob sobotah in nedeljah ves čas (non-stop). Če se bo ta poizkus dobro obnesel, potem bo gostišče odprto non-stop tudi preko tedna.

Na fotografiji: Gostišče Črni les je v prijetnem gozdu poleg severne magistrale. Foto: Franček Stefanec

Pisatelj Janez Švajncerc bralcem »Domačih novic«

Ljudje smo že take narave, da nikoli nismo povsem zadovoljni. Ko imamo to, bi radi še ono in tako naprej in to se ponavlja iz roda v rod. Ta ugotovitev ni nova, vendar se mi jo je — za lažje razumevanje romana »Strelji na meji« — zdelo potrebno omeniti.

Snov, ki jo obravnavam, sem spoznal v tistih letih, ko sem iz otroka odraščal v fanta. To je doba, ki se vsakem najbolj vtisne v spomin.

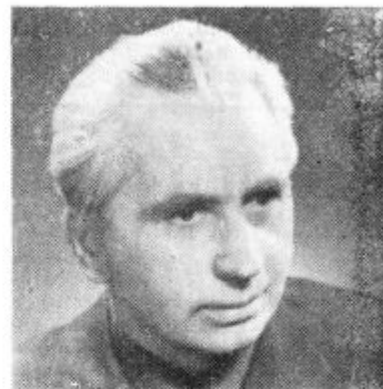
Svoje otroštvo sem preživel v Zgornji Kungoti in potem v Juriju ob Pesnici, v vasicah, ki sta podobni vsem drugim vasem slovenskogoriške pokrajine. Srečeval sem ljudi različnih poklicev in različnih položajev. Spoznaval sem njihove navade in njihov socialni položaj na sicer razmeroma majhnem prostoru: po poljih, v gozdovih, med vinogradi in sadovnjaki. Spoznaval sem jih, ko so pešali ali se peljali z vprežnimi vozovi po vaških kolovozih in glavni cesti, in ko so prihajali v šolsko dvorano, da si ogledajo igro. Videl sem jih na veselnicah, na gostilniških vrtovih, na kegljiščih, pa pozneje ko sem odšel v mesto.

Ko je knjiga »Strelji na meji« izšla, so mi nekateri domačini zatrjevali, da poznajo osebe v njej. Lahko da je bilo tako, ni pa nujno, kajti podobnosti je mnogo in vsak pisatelj dodaja delu del sebe, del svojih doživetij in spoznanj, da bi se dokopal do resnice.

Z delom »Strelji na meji« sem hotel prikazati tisti čas velikih socialnih nasprotij, ki so segla v sleherni kraj naše domovine. Bogastvo in revščina sta začrtala mejo užitek in bedi. Danes je to odmaknjeno, vendar povsem še ni tonilo v pozabo.

Glavnih oseb v romanu je več. Osrednja med njimi je viničar Cmager, ki ima številno družino in zaradi težkih razmer postane

član družine tihotapcev z živino. Navsezadnje ostane Cmager sam in marsikdaj zahrepeni po svojih otrocih, ki služijo pri tujih ljudeh. Med osrednjimi osebami je tudi kmečki sin Vinko, tihotapec itd.

Na straneh »Domačih novic« odpiram to svojo knjigo z željo, da jo preberejo tudi vsi tisti, ki poznajo preteklost samo po pripovedovanju.

Vaš Janez Švajncerc

Tovariš Janez Švajncerc za objavljanje svojega romana v našem listu ne zahteva nobenega honorarja in se mu za to lepo zahvaljujemo! Roman berite na 8. strani.

Uredništvo

MODROSTI ZA STAREJŠE

»Življenje v starosti ni rožnato — toda tudi črno ni. — Mladina ni taka, kakor jo slikajo v časopisih. Če vam mladi ponujajo roko, jo še bolj iztegnite. Vaši otroci in vnuki se vam zdijo pretirano moderni. Spomnite se, da so tudi vaši starši to rekli o vas. — Žalovanje za preteklostjo vas ovira, da ne morete uživati sedanjosti.

— Naši kraji na letu 1000 —

Piše: Franc Suman (46)

Zapisovala je zdravilna želišča, potrebna za zdravljenje neke bolezni. Pri ordiniranju je rada pila slivovko in kadila cigaro, katere konec je potem še žvečila. Ljudje še danes povedo, da se je Šteflčka zelo dobro spoznala na vodo in da so ji večkrat nastavili past v tem, da so ji prinesli vodo od krav, konj ali prašičev. Šteflčka je prevare ugotovila, čeprav so drugi mislili, da je že v rožicah in da ne bo mogla presoditi. Uganila je prevare in dala zato primerno lekcijo, nikoli pa ni bila pri tem groba. Ni pa poznala tolažilnih besed pri zdravljenju. Vsakemu je povedala naravnost kako je z njegovim zdravjem ali če lahko računata na popolno ali samo začasno ozdravitev. Za zdravniške nasvete ni nič računala, za zdravila pa le toliko, kolikor je imela z njimi stroškov. Zdravilnih zelišč pa ni sama v celoti nabirala. Obla-

čila se je skromno in ni živela razkošno. Poleg kajenja cigar in pitja žganja je dočakala 88 let. Umrla je med okupacijo v Mu-recku (Cmureku v Avstriji). Ljudje se Šteflčke radi spominjajo in nešteto krat sem slišal, ko so govorili, »škoda je je.«

Sedaj se ponovno vrnimo pod vznožje kineškega grajskega hriba, na cesto proti Zg. Veliki (Mariji Snežni). Čez pol ure smo dospeli tja, do najvišje točke, 380 metrov nadmorske višine. Če smo tam v lepem in jasnem vremenu, bo naš trud poplačan. Od tod se nam nudi daleč naokoli krasen razgled, proti severu vidimo daleč v Avstrijo, proti vzhodu čez cele Slovenske gorice, Prekmurje in dalje do madžarskih nižin, desno od tu je pogorje Zagorja na Hrvaškem, če gremo še desno, zagledamo haloške hribe, dalje proti Ptujju pa urbanske in vurbške hribe, ki so proti zapadu povezani s Humom, malečniški-

mi hribi, ki segajo do Melja v predmestje Maribora. Če se za trenutek ustavimo pred hribom Hum, ki stoji med Koreno in Malečnikom, moramo vedeti, da ta velja za najvišji hrib Slovenskih goric. Za Humom opazimo že precej daleč Bočko pogorje pri Poljčanah. Nazadnje se nam na zapadu oko ustavi na pohorskem pogorju in na Kozjaku, kjer se hočemo malo dalje pomuditi.

Ko opremo oči v te slikovite vrhove in hrbte Pohorja in Kozjaka, se nam včasih zdí, da tamkajšnji prebivalci gledajo naše kraje. To medsebojno gledanje pa ima korenine v davnini. Ljudje si ogledujejo oblake in prerokujejo vreme. Če so nad Pohorjem oblaki, temu pravijo Slovenjegoričani, da ima Pohorje klobuk in bo v kratkem deževalo. Če je Pohorje zamegljeno, bo dež. Če je Pohorje čisto, da na njem lahko opaziš lehe posevkov, zgradbe in

celo večja drevesa, potem bo nevihta ali pa v kratkem dež. Če zaide zvečer sonce rdeče barve za Pohorje ali Kozjak, potem bo dež. Če začnemo podrobneje razgledovati okolico Zgornje Velke, se nam pogled najprej ustavi na manjših in večjih hribočkah, ki so ločeni z manjšimi in večjimi dolinami, po katerih tečejo manjši potočki, ki izvirajo iz podnožij teh hribov. Nedaleč od Velke izvira potok Velka, ki se pri Radehovi izliva v Pesnico. V bližini izvira potok Ščavnica, ki se nekaj kilometrov pred Medžimurjem zliva v Muro. Proti jugu teče Gasterajski potok, ki se izliva v Velko. Potok Globovnica izvira med Velko in Jakobskim dolom in se v Radehovi izliva v Velko. Partinjšek izvira v Zg. Partinju in se v Zamarkovi izliva v Pesnico, medtem ko Jakobski potok izvira v Jakobskem dolu in se izliva v Pesnico v Močni. V Jarenini izvira tako imenovani Jareninski potok, ki se približno pol kilometra pred Pernico izliva v Pesnico.

KMETJE NAJ BI REDILI MOLZNICE

PREHOD NA NAGRAJEVANJE PO DELU V KZ ZG. SČAVNICA — VELKA

Od maja letos nagrajujejo v Kmetijski zadrugi Zgornja Sčavnica-Velka vse zaposlene v kmetijski proizvodnji, po vloženem delu. Normative za novo obliko nagrajevanja, ki je do tega časa niso izvajali, so napravili na podlagi lastnih izkušenj in ugovoritev sorodnih podjetij od dru-

god. Letošnje slabe vremenske razmere so jih motile pri doslednem izvajanju načrtane poti, vendar so se stvari v zadnjem času popravile.

Omenjena kmetijska zadruga je tudi reorganizirala strojno traktorski in avto park. Traktorje so razporedili na lastno pro-

izvodnjo in na kooperacijo ter nimajo več posebne delovne enote. Vse avtomobile so dodelili blagovnemu prometu. V sklopu delovne enote kooperacija, deluje gramozna jama. Tu zaposlujejo traktorje in delovno silo, ko je vreme za poljska dela neprimeren ali pa ni sezona za kmetijstvo. Ta reorganizacija je pokazala pozitivne rezultate, ker je možna boljše organizacija dela in racionalnejše izkoriščanje strojnega parka. Eno od najvažnejših izboljšav pa je večje čuvanje strojnega parka. Lani je n. pr. zadruga plačala za popravilo vsakega traktorja okoli milijon dinarjev, letos pa se je stanje vidno popravilo, ker je možna večja kontrola nad delom traktoristov.

Zadruga v Zgornji Sčavnici skuša zainteresirati kmete, da bi čimbolj redili plemensko živino, zlasti krave mlekarice. Predvideva se namreč, da bo proizvodnja mleka rentabilna, ker so predvidene subvencije s strani družbe.

Zadruga ima sedaj 70 molznic v lastni vzreji, 70 pa jih je dala v rejo kooperantom. Predvidevajo, da bodo čimprej pristopili k izgradnji hlevov za 500 molznic v Zicah. Do leta 1970 pa bodo skušali povečati število molznic na tisoč. V Zicah ima zadruga 100 ha površin, ki jih bodo razširili na 500 ha, v tej dolini bodo potem imeli krmno bazo za molznice. Zadruga ima sedaj skupno 810 ha zemljišč in od tega kompletiranih 592 ha. Predvidevajo, da bodo imeli čez dve leti okoli 2.100 ha lastne zemlje.

V hribovitih predelih bodo predvsem razvijali sadjarstvo, v nižinah pa živinorejo. Zadruga bo prizadeta zaradi novih gospodarskih uprekov. Lani so se namreč

združili z delovno enoto na Velki in so imeli ob koncu leta izgubo. Stanje v zadrugi pa se je poslabšalo še zaradi slabega vremena v začetku letošnjega leta. Da bi se čimbolj prilagodili novi gospodarski problematiki, so veliko zemljišč zamenjali in ustvarili večje komplekse. Likvidirali so tudi delovno enoto v Lokavcu, ki ni bila rentabilna in so tamkajšnjo zemljo oddali v kooperacijsko proizvodnjo.

F. S.

zdravje — zdravje — zdravje —

Zaklepajmo pred otroki drobne predmete

Večkrat se prestrašimo, ko opazimo, da je otrok pogoltnil kakšen koničast predmet. Vse koničaste predmete imejmo v zaklenjenem prostoru (šivanke, žeblice itd.). Triletni otrok se lahko dokoplje do raznih predmetov. Posebno moramo paziti na jedke tekočine, kot je soda ipd. Te snovi ne imejmo v shrambi, temveč v nekem posebnem prostoru.

Če je otrok po nesreči pogoltnil kakšen koničast predmet in pri tem ni kašljal, potem ne bo nič hudega in je šel predmet naprej. Opazujmo otrokovo blato, da se bomo prepričali, da je otrok izven nevarnosti. Če pa otrok slučajno popije jedke snovi, potem pa takoj k zdravniku, ker ima lahko to težke posledice.

zdravje — zdravje — zdravje —

Več smo trošili kot proizvedli

(Nadaljevanje s 4. strani)

Ta prehod je proces, ki bo v prvi fazi povzročil velike težave. Lažje bi nam bilo pri tem, če bi imeli devizne in blagovne rezerve, teh pa imamo premalo, ker smo več trošili kot proizvajali v vseh oblikah potrošnje. To je pojav vsake dežele v začetnih fazah razvoja.

Danes imamo še vedno 50 odstotkov zaposlenih, ki niso nagrajevani po delu, to so organizatorji proizvodnje in tehnična inteligenca. Nemogoče je, da nekatera delovna organizacija komaj životari, strokovni kadri pa imajo plače po 100 tisoč din ali več.

Potrebno bo mobilizirati vse subjektivne sile, da bomo naše gospodarstvo reševali z ekonomskimi ukrepi. O tem moramo začeti takoj resno razpravljati in izdelati potrebne račune. Ne smemo pričakovati subvencij delovnim organizacijam, ki niso produktivne.

Edo Zorko st. je nadalje poudaril, da se je o omenjenih problemih že govorilo s predstavniki delovnih organizacij, povedalo se jim je, naj prilagodijo svojo proizvodnjo novim ukrepom. Do danes so nekateri živeli na račun bančnega denarja. Nekateri še

vedno stvari ne jemljejo resno in ne verjamejo predvidenim spremembam.

Franjo Muršec je nato omenil, da je potrebno povečati politično odgovornost. Nadalje pa je govoril o vplivu novih gospodarskih ukrepov na nadaljnje gospodarjenje v naši občini.

Tone Škrban je govoril o problematiki odpuščenja delovne sile. Pripomnil je, da o vprašanju odpusta delavcev pri nas niso razpravljali samoupravni organi temveč posamezniki. Pri nas uporabljamo edini kaznovalni ukrep, odpust z dela. Kaznovalna politika bo morala postati takšna, da bo sleherni kaznovan za nepravilnosti z različnimi oblikami kazni, ki jih dovoljuje zakon o delovnih razmerjih.

Nadalje so še razpravljali Marjan Dajčman, Jože Dreu in Viktor Rep.

Ker odhaja dosedanji sekretar obč. komiteja ZKS Lenart tov. Franc Kralj na drugo delovno mesto, so v komitej kooptirali Tona Škrbana. Za novega sekretarja pa so izvolili Božo Tuša, učitelja iz Voličine. Sejo komiteja je vodil in podal njene zaključke politični sekretar Ernest Smid.

STRELI NA MEJI

Janez Svajncer:

(1) Roman

Cmager se je prebudil iz morečih sanj in prisluhnil rahlemu trkanju na majhno okno.

Z očesom, ki mu je še ostalo po vojni, je pogledal po ženi. Ni je mogel razločiti v temi. Cutil je ob sebi toploto njenega telesa in slišal njeno enakomerno dihanje.

Utrujen od dnevnega dela je najprej nejevoljno zagodrnjal, češ, še ponoči mu ne dajo miru. A se je le tiho dvignil s postelje. Žena se je premaknila in vzdihnila, toda ni se zbudila. Previdno jo je pokrtil z odejo.

Ni hotel prižgati petrolejke. Petroleja je bilo pri hiši ravno toliko, da so ob nedeljah pri večerji sedeli na svetlem. Molili so kar v temi.

Oblekel je ponošene hlače in jih držal z roko, ko je po prstih odšel iz sobe in odklenil vežna vrata. Da bi ga kdo napadel, se ni bal. Tatovi so izbirali bogatejše.

Pri vratih je čakal neznanec in

brez pozdrava rekel: »Cmager, prinašam ti veselo novico.«

»Ti si Anza?« je šepetal v odgovor. »Menda ne gori voda, da se ti tako mudi.« Radovednost mu le ni dala miru.

Sedla sta na klop pred hišo. Pogledal je po zvezdah, da bi približno določil, kako pozno je že.

Prišlek je izvlekel iz žepa lepo srebrno uro in pojasnil: »Polnoč je minila.«

»Od kdaj imaš to uro? Da je nisi kje našel, ali pa...?« je skušal poizvedeti Cmager.

»Se ročno bom nosil, takšno, kakršno ima Vinko.« Anzove oči so se za spoznanje zaiskrile in samozavestno je dvignil glavo.

Ze precej časa je služil pri kmetu, Rojsu. Najprej sta ga starejša hlapca hladno sprejela in tudi domači mu niso privoščili prijazne besede. Trdo je moral delati vsak delavnik in vsako nedeljo. Vozil je gnojnico na polozne njive, tovoril je v krpeljah listje iz gozda, sekal je hosto in čistil kravjake v hlevu.

Gospodarjev Vinko je bil prijazen z njim in Anza mu je pomagal tihotapiti živino čez mejo v Avstrijo. Napitnina je bila skromna ob Vinkovem zaslužku, toda bil je revež in denar ga je mikal.

Anza je nadaljeval: »Vinko mi je naročil, naj te pozdravim v njegovem imenu.«

Cmager ni razumel teh besed, a še bolj je strmel, ko je prišlek govoril: »Vinko ti bo pomagal do lahkega zaslužka. Samo zanesljiv moraš biti in molčati ko grob. Molčati znaš in denarja se tudi ne braniš. Z njim boš nakupil oblek za otroke, tudi ženi boš lahko kupil kaj lepega. Ali veš, kaj je to, če imaš polno denarnico? Ljudje te bodo spoštovali in pozdravljali na cesti.«

»Če je res tako lahko, kot praviš, zakaj ti ne začneš služiti denarja z molkom? Clovek v mladih letih nikdar nima dovolj denarja...«

Anza se je zasmel: »Kaj vendar misliš o meni? Da si bom prav tebe sposodil v tej uri? Od-

krito ti povem, toda molči, jaz pomagam Vinku tihotapiti živino čez mejo! Me zdaj razumeš? V eni noči dobim več, kakor v enem mesecu pri gospodarju. Za tak zaslužek se še zapora ne bojim. Vidiš, zato sem prišel k tebi.«

Hotel je nekaj zajecljati, a se mu je beseda izgubila v nerazumljivem grgranju.

»Kadar bomo gnali živino čez mejo, jo boš z bičevnikom ali palico priganjal dalje. In za to boš dobil izdatno plačilo.«

»Eno oko imam, ženo in otroke,« je skušal ugovarjati Cmager, ki je končno razumel Anzo. Potem mu je počasi šlo skozi mozgane: Vinko, sin bogatega Rojsa, mu zaupa. Vredno je pridobiti njegovo naklonjenost. Morda bo na občini zanj rekel besedo zaradi invalidnine. Poslušali ga bodo bolj kot njega, viničarja, in dobil bo podporo.

»Ti nisi kriv sam, da si izgubil oko. Vojna ti ga je vzela. Vojna nobenega ne vpraša, če hoče kaj dati od svojega telesa. Kar se tiče žene in otrok, ne toži, nekoč jih bom imel tudi jaz. Če me bo le katera marala in se mi obesila na vrat. Tu, moja roka, udari! Dam ti sto dinarjev na račun.«

(Se nadaljuje)